

Kúria

í t é l e t e

Az ügy száma: Bfv.I.1006/2021/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke

Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró

Dr. Domonyai Alexa, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. szeptember 20.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás vétsége

Terhelt(ek): Terhelt1

Elsőfok: Kecskeméti Járásbíróság, 23.Bpk.1261/2020/3. számú büntetővégzés,

2020. november 27., tárgyalás mellőzése

Másodfok: -

Az indítvány előterjesztője: Bács-Kiskun Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás vétsége miatt Terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség által Terhelt1 terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kecskeméti Járásbíróság 23.Bpk.1261/2020/3. számú végzését megváltoztatja, és

a terheltet az ellene költségvetési csalás vétsége [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmenti;

vámszabálysértés [2012. évi II. törvény 209. § (1) bekezdés] miatti szabálysértési eljárást Terhelt1 eljárás alá vont személlyel szemben megszünteti;

az alapeljárásban felmerült 90.003 (kilencvenezer-három) forint bünyügyi költséget az állam viseli.

Egyebekben a felülvizsgálattal támadott határozatot hatályában fenntartja.

A Kúria elrendeli Terhelt1 terhelt által bünyügyi költség címén befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt történő visszatérítését.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint bünyügyi költséget az állam viseli.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Kecskeméti Járásbíróság a 2020. november 27. napján meghozott 23.Bpk.1261/2020/3. számú büntetővégzésével Terhelt1 terheltet költségvetési csalás vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont] miatt 1 év 6 hónap időtartamra próbára bocsátotta, rendelkezett továbbá a bünyügyi költség viseléséről is.

[2] A bíróság által megállapított tényállás lényege szerint Terhelt1 terhelt 2020. június 2. napján 18 óra 30 perc körüli időpontban az rendszám1 forgalmi rendszámú tehergépkocsiból és hozzákapcsolt rendszám2 forgalmi rendszámú pótkocsiból álló járműszerelvény vezetőjeként a helységi közúti határátkelőhelyen belépésre jelentkezett Magyarország területére, mely alkalommal végzett vámvizsgálat keretében kérdésre úgy nyilatkozott, hogy a személyes útipoggyászán kívül nincs nála adó-, illetve vámjelzés alá tartozó nem közösségi áru. A pénzügyőrök ezt követően tételes vámvizsgálat alá vonták a járműszerelvényt, mely során a tehergépkocsi vezetőfülkéjében lévő ágy alatt 220 doboz West Silver márkájú macedón adójegyű cigarettát (nem közösségi árut) találtak, melyeket a terhelt magáénak vallott. A cigarettákat a helyszínen lefoglalták. A terhelt a vámvizsgálat során tett valótlan tartalmú nyilatkozatával az országba behozott árukat terhelő vám, jövedéki és általános forgalmi adó megállapítása tekintetében a vámhatóságot tévedésbe ejtette, mellyel a költségvetésnek 282.456 forint összegű vagyoni hátrányt okozott.

[3] A büntetővégzés – tárgyalás tartása iránti kérelem hiányában – 2021. január 12. napján jogerőre emelkedett.

[4] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség Bfel.B.678/2021/1. szám alatt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a terhelt javára, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulat bb) alpontjára hivatkozással.

[5] A felülvizsgálati indítvány indokolásában arra hivatkozott, hogy a jogerős ügydöntő határozat sérti a Btk. 2. § (2) bekezdésében foglaltakat, amely szerint, ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni.

[6] A Btk. 462. § (3) bekezdésének 2021. január 1. napjával hatályba lépett rendelkezése szerint nem valósul meg bűncselekmény, illetve vámszabálysértés valósul meg, ha a költségvetési csalással okozott vagyoni hátrány az ötszázezer forintot nem haladja meg.

[7] Jelen ügyben a büntetővégzés meghozatalára törvényesen került sor, azonban a büntetővégzés jogerőre emelkedésének időpontjában, 2021. január 12. napján – amely a cselekmény elbírálásának időpontja – a terhelt cselekménye már nem volt bűncselekmény, ezért a Btk. 65. § (1) bekezdése alapján próbára bocsátás alkalmazásának sem volt helye.

[8] A Btk. 2. § (2) bekezdésének és a Be. 462. § (3) bekezdésének megsértése miatt törvénysértő intézkedés alkalmazására került sor, amely a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerint felülvizsgálati ok, ezért indítványozta, hogy a Kúria a Kecskeméti Járásbíróság 2020. november 27. napján meghozott és 2021. január 12. napján jogerőre emelkedett 23.Bpk.1261/2020/3. számú végzését változtassa meg, és Terhelt1 terheltet költségvetési csalás vétsége [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól mentse fel.

[9] A Legfőbb Ügyészség BF.991/2021/5. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a felülvizsgálat törvényi okának módosításával és az indítvány kiegészítésével tartotta fenn. Álláspontja szerint a bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jog

szabályainak megsértésével állapította meg ezért a felülvizsgálat oka – helyesen – a Btk. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja.

[10] A terhelt cselekménye bűncselekmény helyett az elbíráláskor hatályos Btk. 462. § (3) bekezdése alapján a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 209. § (1) bekezdése szerinti vámszabálysértésnek minősül. Tekintettel arra, hogy a büntetővégzés jogerőre emelkedését követően 6 hónap már eltelt, így a Szabs. tv. 6. § (1) és (5) bekezdés alapján a szabálysértés büntethetősége elévült. Ezért a terhelt felmentése mellett azt is indítványozta, hogy a Kúria a Be. 573. § (1) bekezdése és Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés h) pontja alapján a vámszabálysértés miatt az eljárást szüntesse meg.

[11] **III.** A Bács-Kiskun Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[12] 1. Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a büntető anyagi jog szabályainak megsértése és eljárási szabálysértés miatt van helye [Be. 648. § a), b) pont].

[13] A büntetővégzés vádról rendelkező, ügydöntő határozat. A büntetővégzésre – ha a Be. másképp nem rendelkezik – az ítéletre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni [Be. 739. § (2) bekezdés].

[14] A Be. 652. § (3) bekezdése alapján a terhelt terhére a jogerős határozat közlésétől számított 6 hónapon belül, míg a terhelt javára időkorlát nélkül terjeszthető elő felülvizsgálati indítvány.

[15] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét. Ezen felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős határozat tényállásában foglalt terhelti magatartás nem meríti ki valamely, a büntető törvénykönyvben foglalt bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, vagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Jelen ügyben az indítvány – tartalma szerint – az előbbire hivatkozik, ez alapján a felülvizsgálatnak helye van.

[16] A jelen ügyben megállapított tényállás szerint a járásbíróság által megállapított bűncselekmény költségvetési csalás vétsége [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont], a cselekménnyel érintett vagyoni hátrány összege 282.456 forint, az elkövetés időpontja 2020. június 2. napja.

[17] A cselekmény elkövetésének és a büntetővégzés meghozatalának idején hatályos Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja alapján, aki költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart, valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy a valós tény elhallgatja, és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A Btk. 459. § (6) bekezdés a) pontja határozza meg, hogy a büntetőtörvény

alkalmazásában az érték, a kár, valamint a vagyoni hátrány ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb. A Btk. 462. § (3) bekezdése szerint nem valósul meg bűncselekmény, illetve vámszabálysértés valósul meg, ha a költségvetési csalással okozott vagyoni hátrány a százezer forintot nem haladja meg.

[18] A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 58. § 18. pontja módosította a Btk. 462. § (3) bekezdését. A törvényhely módosított, 2021. január 1. napjától hatályos szövege szerint nem valósul meg bűncselekmény, illetve a Szabs. tv. 209. § (1) bekezdése szerinti vámszabálysértés valósul meg, ha a költségvetési csalással okozott vagyoni hátrány az ötszázezer forintot nem haladja meg.

[19] A Btk. 2. §-a szabályozza a büntetőtörvény időbeli hatályát, melynek (1) bekezdése alapján a bűncselekményt főszabályként az elkövetése idején hatályban lévő büntetőtörvény szerint kell elbírálni. Ha azonban a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni, visszaható hatállyal [Btk. 2. § (2) bekezdés].

[20] Az ítélkezési gyakorlat következetes abban, hogy a Btk. 2. §-a esetében a cselekmény elbírálásának ideje és a Be. 659. § (2) bekezdése esetében is a támadott határozat meghozatalának ideje alatt egyaránt az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésének időpontja értendő (BH 2009.231.II., BH 2014.35.).

[21] A terhelt terhére felrött cselekmény az elkövetéskor, de a büntetővégzéssel meghozott ügydöntő határozat időpontjában is kimerítette a költségvetési csalás vétségének törvényi tényállását, de az is kétségtelen, hogy az elbírálás idején – az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésekor (2021. január 12. napján) – már nem volt bűncselekmény. Ezért a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítása a határozat jogerőre emelkedésének idepontjában már törvénytörő volt.

[22] A Be. 662. § (2) bekezdése a) pontja értelmében a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az alapügyben a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt állapította meg a terhelt bűnösségét.

[23] A Szabs. tv. 209. § (1) bekezdése szerint, aki nem uniós árut a vámellenőrzés alól elvon, vagy a vámtartozás, az egyéb terhek, illetve a biztosíték megállapítása vagy beszedése szempontjából lényeges körülmények tekintetében valótlan nyilatkozatot tesz, feltéve, hogy a vagyoni hátrány az ötszázezer forintot nem haladja meg, úgyszintén, aki e cselekmények bármelyikét megkísérli, szabálysértést követ el.

[24] A Be. 573. § (1) bekezdése kimondja, hogy ha a vád tárgyát képező cselekmény szabálysértés, és ezért a bíróság a terheltet felmenti, a szabálysértést elbírálja.

[25] A Szabs. tv. 6. §-a rendelkezik a szabálysértés büntethetőségének elévüléséről: nincs helye felelősségre vonásnak, ha a cselekmény elkövetése óta hat hónap eltelt. Ezt az elévülési

időt az elkövető ellen a felelősségre vonás érdekében tett intézkedések megszakítják, de a cselekmény elkövetésétől számított két év elteltével szabálysértési felelősségre vonásnak helye nincs [Szabs. tv. 6. § (1)-(2) és (5)-(6) bekezdés]. Elévülés esetén pedig a szabálysértési eljárást meg kell szüntetni [Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés h) pontja].

[26] A felülvizsgálattal támadott ügydöntő határozat időpontjából kitűnően a terhelt cselekményének elkövetési ideje 2020. június 2. napja, így a Szabs. tv. elévülési szabályai alapján a terhelt szabálysértési felelősségre vonásának objektív lehetősége 2022. június 1. napján megszűnt.

[27] **IV.** Minderre figyelemmel a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdésének főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles [Be. 659. § (6) bekezdés] – a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, a támadott határozatot a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján megváltoztatta, és a törvénynek megfelelő határozatot hozva a terheltet a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján felmentette az ellene költségvetési csalás vétsége [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól, miután a terhelt terhére rótt cselekmény az elbíráláskor már nem bűncselekmény.

[28] Megállapította, hogy a terhelt által elkövetett cselekmény az elbíráláskori jogszabály (Szabs. tv.) szerint szabálysértés, azonban emiatt a felelősségre vonás lehetősége elévülés folytán kizárt, így a Be. 573. § (1) bekezdése és a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés h) pontja alapján a Kúria a Szabs. tv. 209. § (1) bekezdése szerinti vámszabálysértés miatt a terhelttel szemben az eljárást megszüntette. Egyebekben a Kúria a támadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[29] A Kúria megállapította, hogy a Be. 575. § (1) bekezdése alapján az alapeljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli. A Be. 856. § (1) bekezdés c) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha a rendkívüli jogorvoslat folytán a bíróság a terheltet felmentette. A visszatérítésről felülvizsgálat esetén a Be. 857. § (1) bekezdése alapján a Kúria rendelkezik. Ennek megfelelően a Kúria elrendelte Terhelt1 terhelt által bűnügyi költség címen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt történő visszatérítését.

[30] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

[31] Az ítélet elleni fellebbezés a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel kizárt, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.1006/2021/10. számú ítélete 2022. szeptember 20. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. szeptember 20.

dr. Gimesi Ágnes s.k.

a tanács elnöke